

UM entra en coma i neix Convergència

Josep Melià i Ques.

Un grup de militants d'UM encapçalats pel president, Josep Melià, creen Convergència per les Illes Balears.

El divendres dia 25 de febrer, quan feia un any just que Maria Antònia Munar havia dimitit de presidenta del Parlament balear per presumpta implicació en un dels casos de corrupció que l'afecten, la seu d'Unió Mallorquina era escorcollada durant prop de set hores per part

de la policia judicial i els fiscals anti-corrupció i en presència del jutge que hi havia autoritzat l'entrada. El cop que va rebre la formació –presidida per Josep Melià– va ser definitiu.

Els agents se n'emportaren documentació i ordinadors. Al mateix temps, agents de la policia també escorcollaren diverses oficines de l'Ajuntament de Palma, concretament de departaments que havien estat sota la responsabilitat política de Cristina Cerdó, regidora d'UM entre el 2007 i 2010 i mà dreta de Miquel Nadal, president del partit entre 2007 i 2009, a més de conseller de Turisme del govern balear entre 2008 i 2009. Tots dos, Cerdó i Nadal,

ja havien estat encausats en casos de presumpta corrupció.

Cop definitiu. El divendres 25 de febrer, quan la policia irrompé a la seu d'UM, Cerdó ja no era militant del partit, com tampoc els qui apareixen al llarg enfilall d'encausats: Maria Antònia Munar, Bartomeu Vicens (que és a la presó), Miquel Nadal, Miquel Àngel Flaquer, Francesc Buils, etc. De fet, la primera reacció política a càrrec del president de la formació, Josep Melià, i del secretari general, Joan Monjo, fou de mirar d'explicar una vegada i una altra que "tot això no afecta la nova etapa, la nova UM, sinó que són coses pròpies

del passat, i que cadascú es faci responsable d'allò que li pertoca”.

Tanmateix, la pressió psicològica era tan forta que els mateixos dirigents que divendres defensaven l'honestedat i la netedat de les sigles, el dissabte començaven a dubtar si era adequat i assenyat de mantenir-les. El nombre de detinguts passava d'una dotzena i diumenge augmentava encara més. Entre els arrestats més coneguts hi havia Cerdó, detinguda diumenge al vespre en tornar d'un viatge, i l'ex-conseller d'Esports del govern balear (2007-2010) Mateu Cañellas.

El cap de setmana les telefonades entre els membres de la direcció i del consell polític d'UM no cessaren. Una part eren partidaris d'aguantar el nom i continuar amb el cap ben alt, perquè “això és cosa del passat”; i apuntaven cap als tripijocs de Miquel Nadal quan va ser candidat a l'ajuntament de Palma el 2007: la justícia investiga la compra de vots, entre els col·lectius gitano i argentí, per part de la UM de Palma encapçalada per Nadal. Com que era cosa del passat, al·legaven, no calia pas sacrificar les sigles. Però uns altres dirigents i membres del consell polític començaven a tenir dubtes que la marca UM pogués sobreviure i presentar-se amb unes garanties mínimes a les eleccions del 22 de maig.

Dilluns 28 a horabaixa foren convocats d'urgència l'executiva i el consell polític. Varen ser hores tenses de discussió. La majoria del consell polític no veia amb bon ulls la desaparició de les sigles. Però el president, Josep Melià, s'havia convençut que no quedava cap més remei. No tan sols això, sinó que a termini mitjà el partit s'havia de dissoldre i donar pas a una nova formació que naixeria en un congrés fundacional després de les municipals. El full de ruta, doncs, ja era dibuixat. Tot amb tot, molts membres del consell polític s'hi resistien. Fins que Melià digué que si la seva proposta era derrotada ell no es presentaria de candidat. Finalment, la proposta del president fou acceptada per una àmplia majoria.

UM no es pot dissoldre. Però la mateixa nit en què el consell polític

decidia de canviar de nom com a primera passa vers la futura dissolució el jutge que porta el darrer cas de corrupció que afecta Unió Mallorquina convocà el president, Josep Melià, i el secretari general, Joan Monjo. Eren més de les onze de la nit. No foren pas convocats com a testimonis ni com a encausats. Allò que els va demanar el jutge significava un enrevessament de la situació política d'UM com mai no s'havia vist.

El jutge comunicà a Melià i a Monjo que la fiscalia anticorrupció considerava que hi havia responsabilitat civil subsidiària del partit en conjunt. Per aquest motiu demanava una fiança civil d'1,6 milions d'euros. Al moment de tancar aquesta edició encara no se sabia de cert si el jutge imposaria efectivament la fiança a UM, però que es considerava gairebé segur. Si és el cas, com que el partit molt probablement no tindrà els doblers per a pagar-la, seran embargats tots els béns a nom d'Unió Mallorquina: seus que tingui de propietat, comptes corrents, etc.

A efectes pràctics, políticament, l'advertiment del jutge era que, si hi havia fiança, UM no es podria dissoldre fins que no s'hagués acabat el procés judicial –instrucció de la causa, judici oral si escau i sentència–, la qual cosa pot durar anys. De manera que el pla inicial de Melià no es podia dur a terme. Calia cercar un pla B.

Convergència per les Illes Balears. Malgrat l'entrebanc, Melià veia clar que calia fer un nou partit. Per tant, només hi havia una via. Va reunir els candidats municipals en un restaurant el dimecres dia 2 de març. S'hi aplegaren 28 persones: Melià i Miquel Munar –candidat al Consell– i 26 candidats municipals (de 53 municipis que té l'illa). A la trobada decidiren donar-se de baixa d'Unió Mallorquina i passar a militar en un nou partit, amb un nom que Melià ja havia registrat davant notari: Convergència per les Illes Balears.

En aquesta reunió, que es pot considerar com a fundacional o gairebé, hi assistiren, com hem dit, 28 candidats municipals. Fa quatre anys UM va presentar candidatures locals a tots els municipis. Aquesta diferència dóna una idea de l'impacte que ha sofert Unió Mallorquina amb tants d'escàndols i crisis internes. Convergència arrossegà a la reunió esmentada aproximadament la meitat de la força local que tenia UM. De fet, per les declaracions de Melià s'entenia que el futur a què aspirava consistia a consolidar una xarxa de candidatures locals que, llavors, poguessin intentar tenir candidatura al Consell i al Parlament. És a dir, un partit eminentment municipalista.

El dubte és si Convergència realment té capacitat, tota sola, d'accedir a les institucions autonòmiques. Cal tenir en compte que ha sofert moltes

29 anys d'Unió Mallorquina

Unió Mallorquina va néixer l'octubre del 1982 gràcies a Jeroni Albertí. Tots els seus membres provenien d'Unió del Centre Democràtic. La nova formació, de caràcter regionalista, es presentà a les primeres eleccions balears i aconseguí sis escons per Mallorca. Formà un grup parlamentari de vuit diputats perquè hi ajuntà dos independents de Menorca i d'Eivissa. Fou el grup més nombrós que ha tingut mai. A les eleccions següents, fruit de les bregues internes, perdé representació, i a les següents, les del

1991, s'hi presentà en coalició preelectoral amb el PP. Al cap d'un any les males relacions entre el president del PP i del govern, Gabriel Cañellas, i la presidenta d'UM, Maria Antònia Munar, menaren a la ruptura. Munar començà així la llarga època en què intentà erosionar el PP pactant amb l'esquerra sempre que podia. Fracassà políticament: UM mai no passà de tres diputats. El 2007 Munar, després de pactar un altre pic amb l'esquerra el mes de juny, decidí d'emprendre la retirada de la política. El desembre no

EFE

La policia espanyola va escorcollar la seu d'Unió Mallorquina a Palma, per ordre de la fiscalia anticorrupció.

baixes de militants que deixen UM però que no s'embarquen en la nova aposta de Melià. Entre els més coneguts que han decidit de no seguir Melià hi ha Miquel Àngel Grimalt –conseller de Medi Ambient del govern

balear entre el 2007 i el 2010–, Catalina Julve, vice-presidenta i portaveu d'UM i consellera de Medi Ambient del Consell de Mallorca (2007-2010) i Marc González, candidat d'UM a la batllia de Palma designat quinze dies abans.

En aquests moments ningú no s'atreveix a aventurar què s'endurà exactament Convergència d'allò que era l'estructura d'UM i on anirà a parar la resta. Sigui com sigui, sembla indubtable que aquesta Convergència és molt més feble, encara, que no ho era UM fins fa un parell de setmanes. Així doncs, les possibilitats d'obtenir representació a les institucions balears pareix que són més aviat escasses.

En aquest sentit torna prendre força, si més no com a possibilitat de futur, que Melià parli novament amb Jaume Font, impulsor de la Lliga Regionalista, per a mirar de sumar esforços. Perquè, separatament, és probable que cap del dos no pugui assolir representació al Parlament. I, bo i junts, no

en tenen cap seguretat, però almenys poden albirar esperances.

Ara bé, el fet cert és que Jaume Font, fins al moment de tancar aquesta edició, no havia emès cap signe de voler pactar amb la nova formació. Les úniques declaracions que va fer sobre aquesta qüestió foren per a dir: "Nosaltres no pactam amb partits, sinó que incorporam persones." D'aquesta manera refermava allò que havia dit als dirigents d'UM quan trencaren les negociacions per a un possible pacte: que només acceptaria que UM renunciés a les sigles, que s'arribàs a dissoldre i que els militants que ho volguessin s'incorporassin a títol individual a la seva Lliga Regionalista. Els dirigents d'UM rebutjaren les pretensions de Font. Però, vist tot això que ha passat, les circumstàncies han canviat ostensiblement. Hi haurà si més no converses per a mirar d'arribar a un acord? En aquestes noves circumstàncies pareix la cosa més sensata i lògica.

Miquel Payeras

optà a la reelecció com a presidenta del partit i va manifestar en privat que tampoc no volia ser candidata a les eleccions següents, el 2011. En efecte no ho serà. Però perquè tot es descontrolà des del 2007. Els escàndols de corrupció han perseguit el partit i les bregues internes han estat el pa de cada dia. Això sí, sense voluntat de dur a terme congressos per a exterioritzar-les, perquè a tots els que hi hagut –2007, 2009 i 2010– s'ha evitat la confrontació. Finalment, per una cosa i per una altra, Unió Mallorquina ha entrat en coma profund, l'estadi previ a la desaparició.